

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/100/2020
Identifikačné číslo spisu: 8210205472
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8210205472.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovenskej republiky, v mene ktorej koná Slovenský pozemkový fond, so sídlom v Bratislave, Búdkova č. 36, IČO: 17 335 345, proti žalovaným 1/ H. D., bývajúcej v L. č. XXX, 2/ C. F., bývajúcej v L. č. XX, 3/ H. E., bývajúcemu v L. č. XXX, 4/ C. E., bývajúcemu v L. č. XX, žalovaní 1/, 2/ a 4/ zastúpení JUDr. Janou Švantnerovou, advokátkou Advokátskej kancelárie Bardejov, so sídlom v Bardejove, ul. Starý Blich 240/20, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3C/174/2010, o dovolaní žalovaných 1/, 2/ a 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. apríla 2019 sp. zn. 7Co/181/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov rozsudkom z 3. októbra 2018 č. k. 3C/174/2010-330 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia jej vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (pozemkom), žalovaným 1/ až 4/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 29. apríla 2019 sp. zn. 7Co/181/2018 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a určil, že žalobkyňa je vlastníčkou dotknutých nehnuteľností, žalobkyni priznal nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. V odôvodnení rozsudku skonštatoval, že v kúpnopredajných zmluvách z 11. apríla 1943 a 17. októbra 1947 boli presne špecifikované nehnuteľnosti, čo nemohlo vyvolať u nadobúdateľov presvedčenie o tom, že okrem týchto nehnuteľností nadobúdajú do vlastníctva aj iné nehnuteľnosti. Nadobúdatelia tak na základe týchto právnych úkonov nemohli byť dobromyseľní v tom, že im patria aj iné nehnuteľnosti (tvoriace predmet tohto sporu) v zmluve neuvedené.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/, 2/ a 4/ dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď mali za to, že z prevedeného dokazovania

je jednoznačne zrejmé, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno o nedobromyseľnosti držby predmetných nehnuteľností právnym predchodcom žalovaných. Z kúpnopredajnej zmluvy spísanej 17. októbra 1947 vyplýva, že táto bola riadne zaevidovaná dňa 1.4. pod č. C. XXX/XXXX uznesením číslo den. XXX/XX povolený zápis v pozemkovej knihe protokole kat. úz. L. čís. XXX, X, XXX, XXX, XXX, XXX pod B, čo potvrdila Kancelária okresného súdu Giraltovce 11. júna 1949. C. E. s manželkou, ako právní predchodcovia žalovaných, nadobudli vlastníctvo na základe uvedenej zmluvy. Navrhli, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaných včas nevyjadрила, dovolací súd preto na jej vyjadrenie v zmysle § 436 ods. 3 veta druhá CSP, neprihliadal.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolací súd na úvod svojich úvah, považuje za potrebné poukázať na to, že prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“. Dovolateľ nielenže musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ale aj samotné dovolanie, a aj iné podania v dovolacom konaní, musia byť spísané advokátom. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je totižto kardinálne správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

11. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a to spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 CSP.

12. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre

posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

13. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

14. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) koncepcii právnej úpravy dovolania ale i dovolacieho konania normovaného Civilným sporovým poriadkom (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že povinnosť vymedziť právnu otázku ukladá dovolateľovi zákonodarca.

15. V úvode podaného dovolania žalovaní výslovne uviedli, že dovolanie dôvodia podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. V texte dovolania žalovaní po opísaní nimi vnímaného skutkového a právneho stavu polemizujú s tvrdeniami žalobkyne, prípadne sa ich snažia vyvrátiť, tým i keď nepriamo v podstate odvolaciemu súdu vyčítajú nesprávne zistenie skutkových okolností, nesprávne hodnotenie dôkazov, nesprávne vyhodnotenie unesenia dôkazného bremena, prípadne spochybňujú právne posúdenie vecí (ako napr. „...Podľa nášho názoru z prevedeného dokazovania je jednoznačné, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, pretože žiadnym spôsobom nepreukázal a nepredložil dôkaz, ktorý by dokázal zvrátiť skutkový záver o nedobromyseľnosti právneho predchodcu odporcov. ... Ak teda žalobca namieta, že ku vkladu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam nedošlo - tak nevieme na základe čoho, pretože C. E. a jeho manželka mali písomný doklad - ZMLUVU - z ktorej je zrejmé, že vklad bol vykonaný.“), čo môže nanajvýš viesť (len) k spochybňovaniu správnosti jeho rozhodnutia a ku kritike prístupu odvolacieho súdu k právnemu posúdeniu veci. V závere dovolania žalovaní formulujú dovolací návrh, ktorým žiadajú, aby dovolací súd s poukazom na § 449 ods. 1 CSP rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec v zmysle § 450 CSP tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie. V tomto ohľade ale z obsahu podaného dovolania nevyplýva formulácia, resp. vymedzenie právnej otázky, ktorú odvolací súd mal vo svojom rozhodnutí nesprávne právne posúdiť, ani to, v čom má spočívať nesprávne právne posúdenie vecí, ktoré nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu (ako k tomu pristúpili žalovaní) ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav. Z dovolania nevyplýva ani konkretizácia predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle žalovanými označeného ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, že právna otázka (ktorej vymedzenie v dovolaní chýba), z ktorej odvolací súd vychádzal pri rozhodovaní je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Na rozdielnu rozhodovaciu prax dovolaciemu súdu žalovaní v dovolaní neponúkajú žiadne jeho rozhodnutia.

16. Dovolací súd v tomto kontexte zdôrazňuje, že len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobou uplatňovaného nároku, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP.

17. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

18. S poukazom na uvedené dôvody dovolací súd uzatvára, že v dovolaní žalovaných nie je dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP, a preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

19. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že plne úspešnej žalobkyni ich náhradu nepriznal (§ 255 ods. 1 CSP), lebo jej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

20. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.